

**Zespół Szkół
Specjalnych nr 2
w Łodzi**

Załącznik nr 1 do Zarządzenia dyrektora nr 7/2021/2022 z dnia 15 września 2021 r.

**STRATEGIA DZIAŁAŃ
WYCHOWAWCZYCH, ZAPOBIEGAWCZYCH I INTERWENCYJNYCH
W NAGŁYCH SYTUACJACH KRYZYSOWYCH ORAZ WOBEC UCZNIÓW I MŁODZIEŻY
W ZESPOLE SZKÓŁ SPECJALNYCH NR 2**

Podstawa prawna:

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 1982 r. Nr 35, poz. 228 z późn. zmianami – tekst jednolity Dz. U. z 2002 r. Nr 11, poz. 109) oraz przepisy wykonawcze w związku z tą ustawą.
2. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012 r. poz. 1356 i 405 oraz z 2013 r. poz. 1563);
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012 r. poz. 124);
4. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 135, 154, 866 i 1650);
5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.);
6. Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. Nr 30, poz. 179 z późn. zmianami).
7. Zarządzenie Nr 15/97 Komendanta głównego Policji z dnia 16 czerwca 1997 r. w sprawie form i metod działań Policji w zakresie zapobiegania i zwalczania demoralizacji i przestępczości nieletnich.
8. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo Oświatowe
9. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem (Dz. U. z 2003 r. Nr 26, poz. 226).
10. Rozporządzenie MEN z dnia 9 sierpnia 2017 w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. 2017 poz. 1591).
11. Rozporządzenie MENiS z dnia 31 stycznia 2003r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem.
12. Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. z 1996 r. Nr 10, poz. 55, z późn. zm.);.
13. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2011 r. Nr 231, poz. 1375)

Strategia działań wychowawczych, zapobiegawczych oraz interwencyjnych wobec młodzieży obejmuje wszelkie działania wychowawcze, profilaktyczne, edukację prozdrowotną i jest realizowana przez wszystkich pracowników szkoły.

Podmiotem działań w ramach strategii są uczniowie.

I. Dyrektor szkoły:

1. Realizuje zadania wynikające ze Statutu Zespole Szkół Nr 2
2. Monitoruje i odpowiada za realizację strategii działań wychowawczych, zapobiegawczych i interwencyjnych.
3. Na bieżąco informowany jest przez wychowawców, nauczycieli i innych pracowników szkoły o podejmowanych przez nich działaniach wynikających z realizacji strategii.
4. Podejmuje stosowne decyzje tak, aby każda interwencja była przeprowadzona z zachowaniem wszelkich praw zarówno uczniów, jak i ich rodziców.

II. Nauczyciele i wychowawcy klas:

1. Realizują zawarte w Szkolnym Programie Wychowawczym-Profilaktycznym oraz w Planach Pracy Wychowawcy Klasowego.
2. Systematycznie prowadzą edukację prozdrowotną, promocję zdrowia psychicznego i zdrowego stylu życia wśród uczniów na godzinach do dyspozycji wychowawcy, na zajęciach pozalekcyjnych, zajęciach w świetlicy szkolnej, kołach zainteresowań.
3. Realizują zagadnienia dotyczące zapobieganiu narkomanii w ramach przedmiotów, których podstawy programowe uwzględniają te zagadnienia, na zajęciach wychowania do życia w rodzinie.
4. Uczestniczą w WDN oraz kursach, szkoleniach, konferencjach z zakresu profilaktyki uzależnień i innych problemów młodzieży oraz sposobów podejmowania wczesnej interwencji w sytuacji zagrożenia uzależnieniem.
5. Wykorzystują zdobytą wiedzę w pracy z młodzieżą i ich rodzicami informując o szkodliwości środków i substancji, których używanie łączy się z zagrożeniem bezpieczeństwa oraz może doprowadzić do uzależnienia.
6. Wychowawcy klas organizują szkolenia z rodzicami uczniów o charakterze profilaktycznym, zapraszają specjalistów z zakresu tej tematyki.
7. Wychowawcy klas dokonują diagnozy sytuacji wychowawczej, przejawów zachowań ryzykownych uczniów swojej klasy, sytuacji życiowej rodzin dysfunkcyjnych.
8. Wychowawcy klas i nauczyciele współpracują z pedagogiem szkolnym, psychologiem szkolnym, szkolną pielęgniarką w zakresie realizowania zagadnień profilaktycznych, wychowawczych i edukacji prozdrowotnej.

III. Pedagog szkolny:

1. Zapewnia pomoc pedagogiczną młodzieży zagrożonej uzależnieniem, z agresją na terenie szkoły, prowadzi indywidualne konsultacje i poradnictwo pedagogiczne uczniom podejmującym zachowania ryzykowne.
2. Systematycznie rozpoznaje i diagnozuje zagrożenia związane z uzależnieniem (ankiety skierowane do uczniów, rodziców, nauczycieli, obserwacje diagnozujące, rozmowy kierowane, indywidualne rozmowy z uczniami, konsultacje z wychowawcami, nauczycielami i pozostałymi pracownikami szkoły).
3. Prowadzi działalność informacyjną, która obejmuje upowszechnianie wśród młodzieży, rodziców, nauczycieli i innych pracowników szkoły informacji na temat szkodliwości środków lub substancji, których używanie jest zagrożeniem dla zdrowia i życia uczniów.
4. Udostępnia młodzieży, rodzicom, nauczycielom i innym pracownikom szkoły materiały edukacyjne dotyczące problematyki zapobiegania narkomanii.
5. Dostarcza osobom zainteresowanym informacji na temat dostępnych form pomocy (placówki i organizacje wspierające dziecko i rodzinę, placówki świadczące pomoc społeczną rodzinie, punkty konsultacyjne dla osób z problemem uzależnienia, placówki leczenia uzależnień i współuzależnienia, organizacje pozarządowe służące pomocą rodzinie, inne) młodzieży zagrożonej uzależnieniem i uzależnionej, osobom współuzależnionym.
6. Organizuje, prowadzi zajęcia profilaktyczne, integracyjne we współpracy z wychowawcami klas, współorganizuje profilaktyczne imprezy ogólnoszkolne w celu zaspokajania potrzeb psychicznych i społecznych uczniów, rozwijania poczucia własnej wartości, motywowania do podejmowania właściwych decyzji, różnych form aktywności, rozwijania zainteresowań i umiejętności psychospołecznych.
7. Współpracuje z instytucjami i organizacjami wspierającymi dziecko, rodzinę i szkołę w zakresie rozwiązywania problemów młodzieży.
8. Organizuje i uczestniczy w WDN oraz w warsztatach, szkoleniach, kursach organizowanych przez placówki zajmujące się tą działalnością.
9. Współpracuje z dyrekcją szkoły, wychowawcami, nauczycielami i innymi pracownikami szkoły we wszystkich działaniach mających na celu redukcję zachowań ryzykownych młodzieży, w sytuacjach wymagających interwencji lub w sytuacjach wymagających udzielenia pomocy uczniowi, który znalazł się w sytuacji kryzysowej.

IV. Psycholog szkolny:

1. Zapewnia pomoc psychologiczną młodzieży przejawiającej zachowania ryzykowne na terenie szkoły, prowadzi indywidualne konsultacje i porady psychologiczne dla młodzieży zagrożonej uzależnieniem.
2. Dokonuje diagnozy psychologicznej uczniów po stwierdzeniu zasadności badań.
3. Prowadzi zajęcia z profilaktyki uzależnień, zajęcia psychoterapeutyczne, zajęcia integrujące zespoły klasowe.
4. Organizuje i prowadzi różne formy psychologicznej dla uczniów, rodziców i nauczycieli.
5. Prowadzi indywidualne konsultacje dla uczniów, rodziców i nauczycieli dotyczące minimalizowania skutków zachowań ryzykownych młodzieży.
6. Wspiera wychowawców klas i nauczycieli w działaniach wynikających z programu wychowawczego szkoły i programu profilaktyki.
7. Inicjuje różne formy pomocy wychowawczej w środowisku szkolnym i pozaszkolnym ucznia.
8. Współpracuje z dyrekcją szkoły, pedagogiem szkolnym, wychowawcami, nauczycielami i innymi pracownikami szkoły w sytuacjach wymagających minimalizowania skutków zaburzeń rozwojowych.

V. Pielęgniarka szkolna:

1. Udziela pierwszej pomocy przedmedycznej na terenie szkoły uczniowi, który wymaga takiej interwencji; określa stan, w jakim on się znajduje.
2. Wzywa pogotowie ratunkowe, jeśli wymaga tego stan zdrowia ucznia.
3. Powiadamia dyrektora szkoły o każdej interwencji w sytuacji, gdy stwierdzi, że uczeń wymaga pomocy, jest pod wpływem alkoholu lub środków odurzających lub stał się ofiarą pobicia.
4. Współpracuje z pedagogiem szkolnym, psychologiem szkolnym w sytuacjach kryzysowych, wymagających udzielania uczniowi pomocy psychologiczno-pedagogicznej lub podejrzewa, że uczeń ma problemy zdrowotne spowodowane zaniedbaniem stanu zdrowia lub złym odżywianiem.

VI. Pracownicy administracji i obsługi szkoły:

Uczestniczą w organizowanych w szkole szkoleniach z funkcjonariuszami Policji na temat reagowania w sytuacjach kryzysowych mających miejsce na terenie szkoły (podejrzanie, że uczeń znajduje się pod wpływem narkotyków, alkoholu, posiada substancję przypominającą narkotyk, dokonał czynu karalnego, stał się ofiarą przemocy). Informują dyrektora szkoły lub pedagoga szkolnego czy psychologa szkolnego, wychowawcę lub nauczyciela o każdej zaobserwowanej sytuacji kryzysowej, wymagającej interwencji pracownika szkoły.

O KAŻDYM ZAJŚCIU NIEPOŻĄDANYM UCZNIĄ NIEZWŁOCZNIE POWINIEN WIEDZIEĆ WYCHOWAWCA KLASY!

Strategia działań interwencyjnych

Lp.	Sytuacja kryzysowa	Działania interwencyjne pracowników szkoły
1.	<i>Nauczyciel uzyskał informację, iż uczeń używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawia nierząd lub przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji</i>	<ul style="list-style-type: none">• <u>nauczyciel przekazuje</u> uzyskaną informację wychowawcy klasy• wychowawca informuje o fakcie pedagoga/psychologa szkolnego i dyrektora szkoły• wychowawca wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) i przekazuje im uzyskaną informację, przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz uczniem, w ich obecności; w przypadku potwierdzenia informacji zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś do szczególnego nadzoru nad dzieckiem• w toku interwencji profilaktycznej wychowawca może zaproponować rodzicom skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki i udział dziecka w programie terapeutycznym• jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, dyrektor szkoły pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji Sąd Rodzinny i Nieletnich lub Policję (specjalistę ds. nieletnich)• podobnie, w sytuacji gdy szkoła wykorzystała dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych (rozmowa z rodzicami, ostrzeżenie ucznia, spotkania z pedagogiem, psychologiem itp.), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły pisemnie powiadamia Sąd Rodzinny i Nieletnich lub Policję; dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji)
2.	<i>Nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub narkotyków</i>	<ul style="list-style-type: none">• <u>nauczyciel powiadamia</u> o swoich przypuszczeniach wychowawcę klasy• nauczyciel odizolowuje ucznia od reszty klasy, ale ze względu na jego bezpieczeństwo nie pozostawia go samego, stwarza warunki, w których nie będzie zagrożone jego zdrowie i życie• nauczyciel wzywa lekarza w celu stwierdzenia stanu trzeźwości lub odurzenia, ewentualnie udzielenia pierwszej pomocy medycznej• wychowawca zawiadamia o tym fakcie dyrektora szkoły oraz rodziców (prawnych opiekunów), których zobowiązuje do niezwłocznego odebrania ucznia ze szkoły• jeżeli rodzice (prawni opiekunowie) odmówią odebrania dziecka ze szkoły, o pozostaniu ucznia

Lp.	Sytuacja kryzysowa	Działania interwencyjne pracowników szkoły
		<p>w szkole lub przewiezieniu go do placówki służby zdrowia albo przekazaniu go do dyspozycji funkcjonariuszowi Policji – decyduje lekarz, po ustaleniu aktualnego stanu zdrowia i w porozumieniu z dyrektorem szkoły</p> <ul style="list-style-type: none">• dyrektor szkoły powiadamia najbliższą jednostkę Policji, gdy rodzice (prawni opiekunowie) ucznia będącego pod wpływem alkoholu lub środków odurzających odmawiają przyjęcia do szkoły, a on jest agresywny, bądź swoim zachowaniem daje powód do zgorzenia albo zagraża życiu lub zdrowiu innych osób• w przypadku stwierdzenia stanu nietrzeźwości Policja ma prawo przewiezienia ucznia do izby wytrzeźwień lub do policyjnych pomieszczeń dla osób zatrzymanych – na czas niezbędny do wytrzeźwienia (maksymalnie do 24 godzin), o fakcie umieszczenia ucznia zawiadamia się rodziców (prawnych opiekunów) oraz Sąd Rodzinny i Nieletnich• jeżeli powtarzają się przypadki, że uczeń pod wpływem alkoholu lub środków odurzających znajduje się na terenie szkoły, dyrektor ma obowiązek powiadomienia o tym fakcie Policji (specjalisty ds. nieletnich)
3.	<i>Nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą narkotyk</i>	<ul style="list-style-type: none">• nauczyciel zachowując środki ostrożności zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniem do czasu przyjazdu Policji, próbuje (o ile jest to możliwe w zakresie działań pedagogicznych) ustalić, do kogo znaleziona substancja należy• nauczyciel powiadamia o zdarzeniu dyrektora szkoły• dyrektor szkoły wzywa Policję• po przyjeździe Policji dyrektor szkoły niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję i przekazuje informacje dotyczące zdarzenia
4.	<i>Nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk</i>	<ul style="list-style-type: none">• nauczyciel w obecności innej osoby (wychowawca, pedagog, psycholog, dyrektor) ma prawo żądać, aby uczeń przekazał mu tę substancję, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni (we własnej odzieży), ewentualnie innych przedmiotów budzących podejrzenie co do ich związku z poszukiwaną substancją• nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani teczki ucznia – jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla Policji

Lp.	Sytuacja kryzysowa	Działania interwencyjne pracowników szkoły
		<ul style="list-style-type: none">• nauczyciel o swoich spostrzeżeniach powiadamia niezwłocznie dyrektora szkoły oraz rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i wzywa ich do natychmiastowego stawiennictwa• w przypadku, gdy uczeń – pomimo wezwania – odmawia przekazania substancji i pokazania zawartości teczki, dyrektor szkoły wzywa Policję, która przeszukuje odzież i przedmioty należące do ucznia oraz zabezpiecza znalezioną substancję i zabiera ją do ekspertyzy• jeżeli uczeń wyda substancję dobrowolnie, nauczyciel po odpowiednim zabezpieczeniu, zobowiązany jest bezzwłocznie przekazać ją do jednostki Policji• wcześniej próbuje sam ustalić, w jaki sposób i od kogo uczeń nabył tę substancję• nauczyciel dokumentuje całe zdarzenie, sporządzając dokładną notatkę z ustaleń wraz ze swoimi spostrzeżeniami
5.	<i>Nauczyciel stwierdził, że uczeń popełnił czyn karalny lub przestępstwo</i>	<ul style="list-style-type: none">• <u>nauczyciel niezwłocznie powiadamia dyrektora szkoły</u>• ustala okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia• przekazuje sprawcę dyrektorowi szkoły (o ile jest znany i przebywa na terenie szkoły) lub pedagogowi szkolnemu pod opiekę• powiadamia rodziców (prawnych opiekunów) ucznia-sprawcy• niezwłocznie powiadamia Policję w przypadku, gdy sprawa jest poważna (rozbój, uszkodzenie ciała) lub sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość nie jest znana• zabezpiecza ewentualne dowody przestępstwa lub przedmioty pochodzące z przestępstwa i przekazuje je Policji
6.	<i>Nauczyciel stwierdził, że uczeń stał się ofiarą czynu karalnego lub przestępstwa</i>	<ul style="list-style-type: none">• nauczyciel udziela pierwszej pomocy przedmedycznej lub zapewnia jej udzielenie poprzez wezwanie lekarza, w przypadku, gdy ofiara doznała obrażeń• <u>niezwłocznie powiadamia dyrektora szkoły</u>• powiadamia rodziców (prawnych opiekunów) ucznia• wzywa Policję, w przypadku kiedy istnieje konieczność profesjonalnego zabezpieczenia śladów przestępstwa• ustala okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia

Lp.	Sytuacja kryzysowa	Działania interwencyjne pracowników szkoły
7.	<i>Nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancję lub przedmioty, które ocenia jako niebezpieczne (np. broń, materiały wybuchowe, nieznanne substancje)</i>	<ul style="list-style-type: none">• nauczyciel zapewnia bezpieczeństwo osobom przebywającym na terenie szkoły• <u>nauczyciel niezwłocznie powiadamia dyrektora szkoły</u>• nauczyciel uniemożliwia dostęp osobom postronnym do tych rzeczy• dyrektor szkoły natychmiast wzywa Policję
8.	<i>Nauczyciel stwierdził zaburzenia zachowania ucznia przejawiające się napadem agresji zagrażającej bezpieczeństwu ucznia i innych</i>	<ul style="list-style-type: none">• nauczyciel zapewnia bezpieczeństwo uczniowi, powiadamia pielęgniarkę, pedagoga, psychologa• pielęgniarka, pedagog, psycholog niezwłocznie powiadamiają dyrektora szkoły, rodzica (w przypadku zagrożenia życia po powiadomieniu dyrektora i opiekuna ucznia wzywane jest pogotowie)• w przypadku braku współpracy z opiekunem, rodzicem pedagog zwraca się o wsparcie działań opiekuńczo-wychowawczych szkoły do:<ul style="list-style-type: none">- pracownika socjalnego MOPS- asystenta rodziny- kuratora sądowego• pedagog dba o przepływ informacji dotyczących rodziny między instytucjami
9.	<i>Procedury przyprowadzania i odbioru ucznia ze szkoły (świetlicy)</i>	<ul style="list-style-type: none">• uczniowie zapisani do świetlicy szkolnej przyprowadzani są i odbierane osobiście przez rodziców / prawnych opiekunów• dziecko ze świetlicy powinno być odbierane przez osobę dorosłą wskazaną przez rodziców, opiekunów w karcie świetlicowej. W przypadku odbierania dziecka przez osobę nie wskazaną w karcie, dziecko musi posiadać upoważnienie pisemne czytelnie podpisane przez rodziców, opiekunów określające dane osoby, która odbierze dziecko. Gdy upoważnienie znajduje się w dzienniczku ucznia i nie ma możliwości skserowania go, dzienniczek pozostaje w świetlicy do dnia następnego• gdy dziecko wychodzi ze świetlicy musi o tym zakomunikować nauczycielowi i podać z kim idzie do domu.

Lp.	Sytuacja kryzysowa	Działania interwencyjne pracowników szkoły
		<ul style="list-style-type: none">• rodzice i opiekunowie zobowiązani są do poinformowania nauczyciela o odbiorze dziecka ze świetlicy.• w wyjątkowych sytuacjach losowych nauczyciel może po uprzednim kontakcie z rodzicem (telefonicznym) wydać pozwolenie na odebranie dziecka przez osobę wskazaną przez rodzica. Osoba ta zobowiązana jest napisać oświadczenie o odbiorze dziecka, podpisując się pod nim czytelnie. Wychowawca legitymuje osobę odbierającą z dowodu potwierdzającego jej tożsamość, spisując przy tym wszystkie dane z tego dokumentu.• przed zabraniem uczniów na lekcje oraz po ich przyjeździe do świetlicy po lekcjach nauczyciele świetlicy mają obowiązek sprawdzić listę obecności. Nauczyciel świetlicy jest zobowiązany poinformować wychowawcę danej klasy lub nauczyciela przedmiotu ilu uczniów przekazuje mu pod opiekę.
10.	<i>Opiekun ucznia nie odebrał dziecka ze świetlicy do godz. 17.00</i>	<ul style="list-style-type: none">• wychowawca świetlicy kontaktuje się z rodzicami bądź opiekunami dziecka, wskazanymi w karcie zapisu dziecka do świetlicy szkolnej.• ustala jak najszybszy czas odbioru dziecka nie przekraczający 30 minut.• gdy taka sytuacja powtarza się rodzic zostaje pouczony, iż w przypadku dalszego nieterminowego odbierania dziecka, może ono zostać przekazane pod opiekę odpowiednim organom (policja).• <u>w sytuacji gdy nauczyciel nie może nawiązać kontaktu z rodzicami bądź opiekunami dziecka, nauczyciel informuje dyrektora szkoły o zaistniałej sytuacji.</u>• nauczyciel jest zobowiązany do wezwania policji, w celu ustalenia miejsca pobytu opiekunów prawnych ucznia i zapewnienie uczniowi dalszej opieki. Do czasu ustalenia miejsca pobytu dziecko pozostaje pod opieką nauczyciela i funkcjonariusza policji. Po ustaleniu miejsca pobytu opiekunów, policja w obecności nauczyciela przekazuje ucznia opiekunowi/rodzicowi.• w przypadku braku możliwości niezwłocznego ustalenia miejsca pobytu rodziców/opiekunów dziecko przekazywane jest policji, w celu zapewnienia opieki przez właściwy ośrodek opiekuńczo-wychowawczy.• jeżeli dziecko samodzielnie wraca do domu musi posiadać pisemne oświadczenie tego faktu od rodzica/opiekuna prawnego, który wyraża zgodę na wyjście oraz deklarację iż ponosi całkowitą

Lp.	Sytuacja kryzysowa	Działania interwencyjne pracowników szkoły
		<p>odpowiedzialność za dziecko.</p> <ul style="list-style-type: none">• rodzice/prawni opiekunowie zobowiązani są przestrzegać godzin pracy świetlicy
11.	<i>Wychowawca, Nauczyciel (wychowawca świetlicy) podejrzewa, że rodzic/opiekun zgłaszający się po odbiór ucznia jest pod wpływem alkoholu lub innych środków odurzających</i>	<ul style="list-style-type: none">• w przypadku wystąpienia sytuacji, w której w ocenie wychowawcy, nauczyciela istnieje podejrzenie, iż dziecko odbierane jest przez osobę, wobec której zachodzi podejrzenie iż jest ona w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem działania innych środków odurzających, nauczyciel zobowiązany jest poinformować tę osobę o konsekwencjach sytuacji oraz zażądać wezwania (lub samemu wezwać) innego opiekuna dziecka.• <u>o zaistniałej sytuacji nauczyciel zobowiązany jest niezwłocznie powiadomić dyrektora.</u>• z zaistniałej sytuacji nauczyciel zobowiązany jest sporządzić notatkę służbową.• w przypadku, gdy nie ma innej osoby uprawnionej do odbioru dziecka należy wezwać policję.• o zaistniałej sytuacji należy powiadomić również wychowawcę klasy oraz pedagoga.
12.	<i>Nauczyciel stwierdził, że rodzic (opiekun) zaniedbuje dziecko w zakresie podstawowych funkcji opiekuńczo-wychowawczych</i>	<ul style="list-style-type: none">• nauczyciel niezwłocznie powiadamia pedagoga szkoły• pedagog powiadamia dyrektora, kuratora rodziny, MOPS <p>pedagog występuje do Sądu Rodzinnego z wnioskiem o objęcie rodziny nadzorem i wspólne monitorowanie sytuacji</p>
13.	<i>Uczeń przejawia zaburzenia zachowania zagrażające jego zdrowiu i bezpieczeństwu, a także zdrowiu i bezpieczeństwu innych uczniów i pracowników szkoły.</i>	<ul style="list-style-type: none">• Wychowawca/psycholog/pedagog przy wsparciu dyrekcji podejmują rozmowy z rodzicami (opiekunami), sugerując im konieczność skonsultowania dziecka z lekarzem psychiatrą. Zobowiązują opiekuna do przyniesienia wychowawcy oraz złożenia w gabinecie pierwszej pomocy przed medycznej rozpoznania od lekarza.• Psycholog/pedagog we współpracy z wychowawcą dbają o prawidłowy przepływ informacji dotyczącej funkcjonowania dziecka: szkoła – rodzic oraz, o ile zachodzi taka konieczność, nawiązują kontakt z lekarzem specjalistą.
14.	<i>Uczeń zachowuje się w sposób zagrażający jego bezpieczeństwu lub bezpieczeństwu innych uczniów bądź pracowników szkoły – atak agresji występuje podczas</i>	<ul style="list-style-type: none">• Nauczyciel natychmiast powiadamia telefonicznie sekretariat. Pedagog/ psycholog/mediator/dyrektor lub inny nauczyciel nieprowadzący aktualnie lekcji (w zależności od tego, kto jest obecny w szkole) udzielają nauczycielowi prowadzącemu zajęcia wsparcie.• Osoba wspierająca wyprowadza od razu uczniów z klasy lub odprowadza ucznia z zaburzeniami zachowania do innego pomieszczenia. Druga osoba wspomagająca zostaje z nauczycielem prowadzącym zajęcia, starając się pomóc mu w opanowaniu sytuacji – wyciszenie emocji

Lp.	Sytuacja kryzysowa	Działania interwencyjne pracowników szkoły
	<i>zajęć lekcyjnych lub świetlicowych.</i>	<p>ucznia i dokonanie oceny głębokości problemu. Stosowanie przymusu bezpośredniego dopuszczalne jest tylko wtedy, kiedy zachodzi bezpośrednia możliwość uszkodzenia ciała ucznia bądź osoby/osób obecnych oraz zniszczenia mienia szkoły.</p> <ul style="list-style-type: none">• Jeżeli nauczycielom uda się uspokoić ucznia, a jego zachowanie przestaje zagrażać bezpieczeństwu jego lub innych, jedna z osób sprawujących nad nim opiekę wykonuje telefon do rodziców, informując ich o zaistniałej sytuacji oraz prosząc o niezwłoczne przybycie do szkoły. Do czasu pojawienia się opiekunów dziecka pozostaje ono pod opieką nauczycieli/pedagoga/psychologa.• Jeżeli nauczyciel oraz osoby wspierające nauczyciela w wyciszaniu ucznia oceniają, że nie są w stanie pomóc dziecku (przerwanie zachowań zagrażających), powiadamiają dyrektora placówki o konieczności wezwania pogotowia. Wykonują również telefon do rodziców ucznia, informując o zaistniałych wydarzeniach oraz wzywając ich do szkoły. Do czasu przyjazdu służb medycznych zapewniają bezpieczeństwo uczniowi.• W przypadku braku telefonicznego kontaktu z rodzicem dalsze procedury wdrażają przybyłe do szkoły służby medyczne.• Dla ucznia przejawiającego zachowania agresywne należy prowadzić kartę – monitoring funkcjonowania ucznia.
15.	<i>Uczeń zachowuje się w sposób zagrażający jego bezpieczeństwu lub bezpieczeństwu innych uczniów bądź pracowników szkoły – atak agresji występuje podczas przerwy lekcyjnej.</i>	<ul style="list-style-type: none">• Uczniem zajmuje się jeden z dyżurujących nauczycieli, zwracając się z prośbą o wsparcie innej osoby dyżurującej.• Niezwłocznie należy odizolować inne dzieci przebywające na przerwie od ucznia, u którego wystąpił atak agresji.• Dalszy tok postępowania jak w punkcie 14.
16.	<i>Uczeń jest hospitalizowany na oddziale psychiatrycznym. Uczeń przejawia silne zaburzenia zachowania</i>	<ul style="list-style-type: none">• Rodzic zostaje poinformowany przez wychowawcę, psychologa bądź pedagoga, jaką dokumentację ma przedłożyć w przypadku leczenia jego dziecka na oddziale psychiatrycznym. Po hospitalizacji ucznia niezwłocznie dostarcza do szkoły żadaną dokumentację: do gabinetu pierwszej pomocy przed medycznej – kartę leczenia szpitalnego, do wychowawcy klasy –

Lp.	Sytuacja kryzysowa	Działania interwencyjne pracowników szkoły
	<i>skutkujące niemożnością przekazania dziecka przewoźnikowi</i>	opinię na temat możliwości uczestniczenia dziecka w zajęciach lekcyjnych. <ul style="list-style-type: none">• Uczeń pozostaje pod opieką wyznaczonego nauczyciela/pedagoga/psychologa.• Powiadamiamy rodzica o konieczności przyjazdu po dziecka.
17.	<i>Uczeń przejawia zachowania mogące świadczyć o jego niezrównoważeniu psychicznym, a jego rodzice uchylają się od zasięgnięcia porady u lekarza psychiatry bądź nie dbają o regularne podawanie dziecku leków zaordynowanych przez lekarza.</i>	<ul style="list-style-type: none">• Psycholog/pedagog/wychowawca przy wsparciu dyrekcji szkoły odbywają z rodzicem rozmowę, w której informują go, że jeżeli dobro dziecka jest zagrożone a nieleczenie dziecka jest niebezpieczne dla jego zdrowia i życia, szkoła ma obowiązek skierować wniosek do Sądu Rodzinnego i Nieletnich o wydanie w tym przedmiocie odpowiedniego zarządzenia(Art.109 Kodeksu Rodzinnego i Nieletnich Z 1 i Z 2).
17.	<i>Uczeń przyjmuje leki zaordynowane przez lekarza psychiatrę w czasie pobytu w szkole.</i>	<ul style="list-style-type: none">• Leki podawane są przez szkolną pielęgniarkę wg obowiązujących procedur medycznych tj. po zleceniu przez lekarza. W przypadku nieobecności pielęgniarki do podania leków zobowiązani są rodzice dziecka, którzy mogą w tym celu przyjechać do szkoły albo pozostawić dziecko w domu.

WYBRANE PROCEDURY POSTĘPOWANIA WOBEC NIELETNICH UCZNIÓW W SZKOLE

WEWNĘTRZNE

Po wyczerpaniu tych procedur stosujemy procedury zewnętrzne określone przez Urząd Miasta Łodzi

PROFILAKTYKA I WYCHOWANIE

SYTUACJE PROBLEMOWE	ZALECANA PROCEDURA
Rodzice odmawiają współpracy ze szkołą	<ul style="list-style-type: none">- wychowawca podejmuje próby kontaktów telefonicznych i listownych (dokumentowanie w dzienniku)- wychowawca i/lub pedagog podejmuje próby kontaktu osobistego: zaproszenie rodziców do szkoły, wizyta w domu (dokumentować w dzienniku),- pedagog informuje kuratora, jeśli jest orzeczony nadzór, lub informuje sąd rodzinny
Dziecko uczestnikiem lub ofiara przemocy domowej.	<ul style="list-style-type: none">- powiadomić wychowawcę lub pedagoga, psychologa- zapewnić opiekę pielęgniarstwa i/lub wezwać pogotowie ratunkowe (o ile zachodzi potrzeba)- przeprowadzić indywidualną rozmowę z dzieckiem w celu rozpoznania sytuacji (wychowawca, pedagog, psycholog)- sporządzić notatkę ze zdarzenia
Dziecko głodne, brudne, nieadekwatnie ubrane, bez przyborów szkolnych, pozbawione opieki, nie leczone.	<ul style="list-style-type: none">- powiadomić wychowawcę lub pedagoga, psychologa,- skierować doraźnie do stołówki lub podjąć inne doraźne działania w zależności od problemu,- przeprowadzić indywidualną rozmowę z dzieckiem w celu rozpoznania sytuacji (wychowawca, pedagog, psycholog)

	- sporządzić notatkę ze zdarzenia
Nieuregulowana sytuacja prawna dziecka	- pedagog zobowiąże rodziców do uregulowania sytuacji
Rodzice dziecka uzależnieni od alkoholu lub narkotyków lub innych środków psychoaktywnych	- pedagog powiadamia sąd rodzinny
Rodzina niewydolna wychowawczo, w tym rodzice chorzy psychicznie	- wspierać rodziców niewydolnych wychowawczo (wych. ped., psych) poprzez wskazywanie instytucje specjalistycznych których mogą uzyskać pomoc (także do Opieki Społ. w sprawie opłacenia obiadów)
Dziecko odmawia powrotu do domu	- nauczyciel przeprowadza indywidualną rozmowę z dzieckiem w celu rozpoznania sytuacji, - przekazać problem wychowawcy, pedagogowi, psychologowi, dyrektorowi - wezwać telefonicznie rodziców do szkoły, - zawiadomienie kuratora, jeśli jest orzeczony nadzór,
Pijani rodzice lub opiekunowie lub brak kontaktu z rodzicami lub opiekunami po zajęciach (w tym także nieodebranie dziecka ze świetlicy)	- po okresie oczekiwania na rodziców (do godz. 17.15) podjęcie próby kontaktu telefonicznego z rodzicami, - przekazać problem wychowawcy, pedagogowi, psychologowi, dyrektorowi - w razie braku kontaktu z rodzicami stosować procedury zewnętrzne, ¹ - zawiadomić pedagoga i wychowawcę o zaistniałej sytuacji
Brak informacji o decyzjach inst. związanych z małoletnim i brak inf. na jego temat	- pedagog uzyskuje potrzebne informacje w odpowiednich instytucjach (np. sąd, opieka społ, policja itp.)
Udział w grupach destruktywnych	- objąć pracą pedagoga szkolnego i wsparciem psychologa
Groźby, sygnały i zachowania sygnały samobójcze	- jeśli ucz. jest obecny, skierować go do pedagoga/psychologa
Agresywni wobec pracowników szkoły rodzice	- powiadomić dyrekcję, w razie nieobecności dyrekcji stosować procedury zewnętrzne
Niebezpieczne przedmioty i substancje np. kij bejsbolowy, skalpel, przedmioty przypominające bron palną, rozpylacz gazu itp) w szkole	- pracownik szkoły przekazuje informację wychowawcy, pedagogowi, dyrektorowi szkoły - odizolować dziecko i zapewnić opiekę co najmniej dwóch osób

¹ Procedura zewnętrzna zaleca: „jeżeli nie ma osób uprawnionych, odwieźć dziecko do świetlicy – placówki wsparcia dziennego z którą szkoła zawarła porozumienie lub do całonocnej placówki interwencyjnej (np. pogotowie opiekuńcze; niezależnie od zgody rodziców i dziecka) lub do hotelu (za zgodą rodzica)

- rozmowa z dzieckiem, podjęcie próby spowodowania, aby dziecko oddało niebezpieczny przedmiot,
- wezwać rodziców

DEMORALIZACJA

SYTUACJE PROBLEMOWE	ZALECANA PROCEDURA
wagarowanie, nie realizowanie obowiązku szkolnego i nauki	<ul style="list-style-type: none">- wychowawca przeprowadza rozmowę z uczniem w celu rozpoznania sytuacji i przyczyn nieobecności- wychowawca informuje rodziców telefonicznie, listownie (dokumentowanie w dzienniku)- poinformować pedagoga szkolnego- przeprowadza rozmowę z uczniem- podjąć próby kontaktu osobistego z rodzicami (wychowawca i/lub pedagog)- zawiadomić szkołę rejonową ucznia o nie realizowaniu obowiązku szkolnego
posiadanie przez małoletniego alkoholu	<ul style="list-style-type: none">- pracownik szkoły, który podejrzewa posiadanie przez ucznia alkoholu zawiadamia wychowawcę, pedagoga, psychologa i dyrekcję szkoły,- pedagog i/lub psycholog przeprowadza rozmowę z uczniem, podejmuje próbę spowodowania oddania alkoholu- wezwać rodziców
palenie papierosów	<ul style="list-style-type: none">- poinformować wychowawcę i pedagoga szkolnego- wychowawca przeprowadza rozmowę z uczniem,- pedagog przeprowadza rozmowę z uczniem- pedagog przeprowadza rozmowę z uczniem i rodzicami,- podpisanie kontraktu z uczniem i rodzicami- poinformować rodziców- objąć ucznia programem realizowanym przez pedagoga
używanie słów wulgarnych, obsceniczne gesty	<ul style="list-style-type: none">- natychmiast zwrócić uwagę,

	<ul style="list-style-type: none"> - pedagog przeprowadza rozmowę z uczniem - przeprowadzić rozmowę z rodzicami – omówić problem na najbliższym zebraniu z rodzicami
falszowanie oświadczeń (np.: usprawiedliwień od rodziców, podpisów w dzienniczku itd.)	<ul style="list-style-type: none"> - zweryfikować podejrzone usprawiedliwienia - przeprowadzić rozmowę z uczniem - poinformować rodziców i ustalić z nimi sposób usprawiedliwiania nieobecności, - jeśli zdarzenie powtórzy się poinformować pedagoga szkolnego
prostytycja	<ul style="list-style-type: none"> - stosować procedury zewnętrzne
uczeń w stanie wskazującym na użycie alkoholu, narkotyków lub innych środków psychoaktywnych	<ul style="list-style-type: none"> - zawiadomić wychowawcę, psychologa, pedagoga oraz dyrekcję szkoły - odizolować ucznia i zapewnić mu opiekę dwóch osób dorosłych - zapewnić opiekę pielęgniarską (jeśli zachodzi taka konieczność) - zastosować procedury zewnętrzne: wezwać pogotowie, rodziców, policję

PRZESTĘPCZOŚĆ

SYTUACJE PROBLEMOWE	ZALECANA PROCEDURA
<p>bójka kilku osób, pobicie, uderzenie, naruszenie nietykalności cielesnej dziecka przez rówieśników</p> <p>znęcanie się psychiczne, zastraszanie, zmuszanie do określonego zachowania, groźby w tym ubliżanie nauczycielowi lub innym osobom</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pracownik szkoły stara się rozdzielić uczestników zdarzenia, poinformować wychowawcę, pedagoga szkolnego, dyrekcję, - zapewnić pomoc pielęgniarską jeśli zachodzi taka potrzeba lub udzielić pierwszej pomocy we własnym zakresie lub wezwać pogotowie ratunkowe, - ustalić uczestników zdarzenia i sporządzić notatkę, - pedagog (samodzielnie lub z wychowawcą) przeprowadza rozmowę z uczestnikami zdarzenia - poinformować rodziców - w przypadkach drastycznych stosować procedury zewnętrzne
kradzież (w tym włamanie oraz kradzież z udziałem przemocy lub groźbą przemocy)	<ul style="list-style-type: none"> - nauczyciel przeprowadzić rozmowę z pokrzywdzonym, podejrzanymi oraz ewentualnymi świadkami

	<ul style="list-style-type: none">- powiadomić wychowawcę i pedagoga szkolnego- próbować odzyskać skradzioną własność- w przypadku udowodnienia winy przeprowadzić rozmowę z rodzicami
zniszczenie mienia, wandalizm	<ul style="list-style-type: none">- pracownik szkoły, który stwierdzi zniszczenie informuje wychowawcę, pedagoga, kierownika administracyjnego, dyrektora,- zabezpiecza minie- sporządza notatkę ze zdarzenia,- wychowawca lub pedagog przeprowadza rozmowę z podejrzanym i ewentualnymi świadkami- przypadku udowodnienia winy wezwać rodziców i zobowiązać do naprawienia wyrządzonej szkody
posiadanie, udzielanie, propagowanie i rozprowadzanie narkotyków lub innych środków psychoaktywnych	<ul style="list-style-type: none">- stosować procedury zewnętrzne
udzielanie w tym sprzedaż alkoholu dziecku oraz rozpijanie	<ul style="list-style-type: none">- stosować procedury zewnętrzne
sprzedaż wyrobów tytoniowych dziecku	<ul style="list-style-type: none">- stosować procedury zewnętrzne
fałszowanie dokumentów, w tym dokumentów szkolnych (np.: dziennika, legitymacji, zaświadczeń lekarskich)	<ul style="list-style-type: none">- stosować procedury zewnętrzne
przestępczość seksualna (w tym zgwałcenie, zmuszanie do innych czynności seksualnych, udostępnianie treści pornograficznych)	<ul style="list-style-type: none">- stosować procedury zewnętrzne

Legenda: **czerny-** czynności do natychmiastowego podjęcia
niebieski- czynności do podjęcia w ciągu 24 godzin
niebieski- czynności do podjęcia w dalszej kolejności

WYBRANE PROCEDURY POSTĘPOWANIA WOBEC NIEPEŁNOLETNICH UCZNIÓW W SZKOLE
Opracowane przez Urząd Miasta Łodzi

	SYTUACJE PROBLEMOWE	ZALECANA PROCEDURA
--	---------------------	--------------------

<ul style="list-style-type: none">➤ rodzice odmawiający współpracy ze szkołą➤ dziecko ofiarą lub uczestnikiem przemocy domowej, w tym zaniedbywane (głodne, brudne, nieadekwatnie ubrane, bez przyborów szkolnych, pozbawione opieki, nie leczone)➤ nieuregulowana sytuacja prawna dziecka➤ rodzice dziecka uzależnieni od alkoholu lub narkotyków lub innych środków psychoaktywnych➤ rodzina niewydolna wychowawczo, w tym rodzice chorzy psychicznie	<ul style="list-style-type: none">➤ poinformować pisemnie sąd rodzinny wraz z przekazaniem kompletu dokumentów, powyższe informacje przesłać także do wiadomości właściwego ośrodka pomocy społecznej➤ objąć problem pracą „zespołu wychowawczego” (pracownicy szkoły, pracownik socjalny, dzielnicowy, kurator sądowy jeśli rodzina objęta jest nadzorem i inni) oraz współpracować z organizacjami specjalistycznymi, w tym pozarządowymi (poradnie, świetlice, ośrodki wsparcia i interwencji kryzysowej); dokumentować pracę
<ul style="list-style-type: none">➤ dziecko odmawia powrotu do domu➤ pijani rodzice lub opiekunowie w szkole lub brak kontaktu z rodzicami lub opiekunami po zajęciach	<ul style="list-style-type: none">➤ powiadomić dyrekcję szkoły➤ w oparciu o wcześniejszą diagnozę przekazać dziecko osobom uprawnionym (wskazanym wcześniej pisemnie przez rodziców lub opiekunów)➤ jeżeli nie ma osób uprawnionych, odwiedzić dziecko do świetlicy-placówki wsparcia dziennego z którą szkoła zawarła porozumienie lub do całodobowej placówki interwencyjnej (np. pogotowie opiekuńcze; niezależnie od zgody rodziców i dziecka) lub do hostelu (za zgodą rodzica)➤ jeżeli sytuacja nie miała miejsca jednorazowo lub dziecko zostało umieszczone w placówce interwencyjnej, powiadomić pisemnie rodzinny oraz dostarczyć dokumentację z przeprowadzonych działań szkoły
<ul style="list-style-type: none">➤ brak informacji o decyzjach instytucji związanych z małoletnim i brak informacji o jego sytuacji➤ udział w grupach destruktywnych (np. sekty, gangi, pseudokibice)	<ul style="list-style-type: none">➤ objąć problem pracą zespołu wychowawczego (pracownicy szkoły, pracownik socjalny, dzielnicowy, kurator sądowy i inni) oraz współpracować z organizacjami specjalistycznymi, w tym pozarządowymi (poradnie, świetlice, ośrodki wsparcia i interwencji kryzysowej); dokumentować pracę
<ul style="list-style-type: none">➤ groźby, sygnały i zachowania samobójcze	<ul style="list-style-type: none">➤ jeżeli dziecko nie jest obecne w szkole powiadomić Policję (numer 997) oraz w oczekiwaniu na funkcjonariuszy rozpytać osoby mogące mieć wiedzę co do okoliczności sprawy➤ wezwać rodziców oraz poinformować ich o konieczności zapewnienia dziecku stałej opieki➤ objąć problem pracą zespołu wychowawczego (pracownicy szkoły,

		<p>pracownik socjalny, dzielnicowy, kurator sądowy i inni) oraz współpracować z organizacjami specjalistycznymi, w tym pozarządowymi (poradnie, świetlice, ośrodki wsparcia i interwencji kryzysowej); dokumentować pracę</p>
	<p>➤ agresywni wobec pracowników szkoły rodzice lub opiekunowie</p>	<p>➤ powiadomić Policję (numer 997) lub Straż Miejską (numer 986) ➤ Poinformować pisemnie dzielnicowego i sąd rodzinny wraz z przekazaniem kompletu dokumentacji, powyższe informacje przesłać także do wiadomości właściwego ośrodka pomocy społecznej</p>
	<p>➤ niebezpieczne przedmioty i substancje (np. kij bejsbolowy, skalpel, przedmiot przypominający broń palną, rozpylacz gazu itd.) w szkole</p>	<p>➤ jeżeli substancja lub przedmiot może spowodować powszechne zagrożenie, ewakuować szkołę wg przyjętych procedur ➤ jeżeli substancja lub przedmiot stanowi istotne zagrożenie dla życia lub zdrowia (np. broń), odebrać je; jeżeli odebranie wymaga przeszukania, odizolować dziecko, sprawować nad nim pieczę i wezwać Policję (nr 997; pracownik oświaty nie ma prawa dokonać przeszukania; prawo takie posiada między innymi Policja) ➤ w uzasadnionych przypadkach wezwać Policję lub pogotowie ratunkowe (nr 999) lub inne służby specjalistyczne (np. pogotowie gazowe, energetyczne, wodociągowe, Straż Pożarną) ➤ powiadomić wychowawcę klasy, pedagoga szkolnego i dyrekcję szkoły ➤ powiadomić rodziców lub prawnych opiekunów sprawców i ofiar (do czasu przyjazdu rodziców lub prawnych opiekunów lub Policji, pieczę nad dzieckiem sprawuje nauczyciel; po ewentualnym przyjeździe Policji dostosować się do poleceń funkcjonariuszy)</p>

DEMORALIZACJ	SYTUACJE PROBLEMOWE	ZALECANA PROCEDURA
	<p>➤ wagarowanie, nierealizowanie obowiązku szkolnego i nauki</p> <p>➤ posiadanie przez małoletniego alkoholu</p> <p>➤ palenie papierosów</p>	<p>➤ powiadomić wychowawcę klasy i pedagoga szkolnego</p> <p>➤ telefonicznie lub w razie potrzeby pisemnie powiadomić rodziców lub opiekunów prawnych; zaprosić do współpracy nad rozwiązaniem problemu</p>

<ul style="list-style-type: none">➤ używanie słów wulgarnych, obsceniczne gesty➤ fałszowanie oświadczeń (np. usprawiedliwień od rodziców, podpisów w dzienniczku itd.)➤ prostytutka	<ul style="list-style-type: none">➤ w przypadku posiadania przez małoletniego alkoholu podjąć próbę jego odebrania poprzez wydanie polecenia; jeżeli uczeń odmawia, w miarę możliwości, odebrać bagaż lub opakowanie, w którym się znajduje, przenieść w bezpieczne miejsce, zabezpieczyć przed dostępem innych osób; jeżeli uczeń nie wydaje alkoholu, wezwać Policję (nr 997; pracownik oświaty nie ma prawa dokonać przeszukania; prawo takie posiada między innymi Policja)➤ przeprowadzić rozmowę z dzieckiem i rodzicami, udokumentować rozmowę, w tym ew. spisać kontrakt➤ objąć problem pracą zespołu wychowawczego (pracownicy szkoły, pracownik socjalny, dzielnicowy, kurator sądowy i inni) oraz współpracować z organizacjami specjalistycznymi, w tym pozarządowymi (poradnie, świetlice, ośrodki wsparcia i interwencji kryzysowej); dokumentować pracę➤ w przypadku braku współpracy ze strony rodziców lub braku efektów prowadzonych działań, powiadomić pisemnie sąd rodzinny lub Policję oraz dostarczyć sądowi lub Policji dokumentację z przeprowadzonych działań szkoły i zespołu
<ul style="list-style-type: none">➤ uczeń w stanie wskazującym na użycie alkoholu, narkotyków lub innych środków psychoaktywnych	<ul style="list-style-type: none">➤ zapewnić bezpieczeństwo przez odizolowanie➤ w miarę możliwości ustalić jaką substancję dziecko zażyło, w jakiej ilości, kiedy i który raz się to zdarzyło oraz jakie jest jej źródło pochodzenia➤ wezwać pogotowie ratunkowe (nr 999) i podać ustalone informacje➤ udzielić pierwszej pomocy - powiadomić wychowawcę klasy, pedagoga szkolnego i dyrekcję szkoły➤ powiadomić Policję (nr 997 lub rejonowy komisariat) i podać ustalone informacje (o dalszym postępowaniu wobec dziecka decyduje lekarz, nie rodzic, nauczyciel ani Policja; do czasu ewentualnego przyjazdu rodziców pieczę nad dzieckiem sprawuje nauczyciel)➤ telefonicznie powiadomić rodziców lub opiekunów prawnych; zaprosić do współpracy nad rozwiązaniem problemu➤ współpracować z Policją, która podejmie dalsze czynności i ewentualnie kieruje materiały do sądu rodzinnego➤ przeprowadzić rozmowę z dzieckiem i rodzicami,

		<ul style="list-style-type: none"> ➤ udokumentować rozmowę, w tym ew. spisać kontrakt ➤ objąć problem pracą zespołu wychowawczego (pracownicy szkoły, pracownik socjalny, dzielnicowy, kurator sądowy i inni) oraz współpracować z organizacjami specjalistycznymi, w tym pozarządowymi (poradnie, świetlice, ośrodki wsparcia i interwencji kryzysowej); dokumentować pracę ➤ powiadomić organy nadzoru i tworzyć dokumentację związaną ze zdarzeniem
--	--	--

PRZESTĘPCZOŚĆ	SYTUACJE PROBLEMOWE	ZALECANA PROCEDURA
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ bójka kilku osób, pobicie, uderzenie, naruszenie nietykalności cielesnej dziecka przez rówieśników lub dorosłych ➤ kradzież (w tym włamanie oraz kradzież z udziałem przemocy lub groźbą przemocy) ➤ znęcanie psychiczne, zastraszanie, zmuszanie do określonego zachowania, groźby, w tym ublizanie nauczycielowi lub innym osobom (w tym przy wykorzystaniu Internetu lub innych mediów) ➤ zniszczenie mienia, wandalizm ➤ posiadanie, udzielanie, propagowanie i rozprowadzanie narkotyków lub innych środków psychoaktywnych ➤ udzielanie (w tym sprzedaż) alkoholu dziecku oraz rozpijanie ➤ sprzedaż wyrobów tytoniowych dziecku ➤ falszowanie dokumentów, w tym dokumentów szkolnych (np. dziennika, legitymacji szkolnej, zaświadczenia lekarskiego, faktur 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zapewnić bezpieczeństwo uczestnikom poprzez odizolowanie (w miarę możliwości ująć sprawców; oddzielić poszczególnych sprawców od siebie i od ofiar; zachować dyskrecję; zabezpieczyć ślady zdarzenia i ewentualne przedmioty związane ze zdarzeniem) ➤ w uzasadnionych przypadkach udzielić pierwszej pomocy ➤ w uzasadnionych przypadkach wezwać pogotowie ratunkowe (nr 999) lub inne służby specjalistyczne (np. pogotowie gazowe, energetyczne, wodociągowe, Straż Pożarną) ➤ w przypadku kradzieży podjąć próbę odzyskania utraconego mienia; w przypadku narkotyków lub innych środków psychoaktywnych zabezpieczyć środki: nie dotykać, ewentualnie przenieść w bezpieczne miejsce, zabezpieczyć przed dostępem innych osób (pracownik oświaty nie ma prawa dokonać przeszukania; prawo takie posiada między innymi Policja) ➤ powiadomić wychowawcę klasy, pedagoga szkolnego i dyrekcję szkoły ➤ powiadomić Policję (nr 997 lub rejonowy komisariat) lub w przypadku wykroczeń (sprzedaż papierosów) Straż Miejską (nr 986) ➤ powiadomić rodziców lub prawnych opiekunów sprawców i ofiar (do czasu przyjazdu rodziców lub prawnych opiekunów lub Policji, pieczę nad dzieckiem sprawuje nauczyciel; po przyjeździe Policji dostosować się do poleceń funkcjonariuszy) ➤ przygotować na przyjazd Policji następujące informacje: o zdarzeniu, dane osobowe sprawców i ofiar oraz listy świadków

		<p>(rozpytanie przez Policję sprawców i ofiar jest możliwe bez uczestnictwa ich rodziców i pracowników szkoły; Policja ma prawo zatrzymać i zabrać sprawców)</p> <ul style="list-style-type: none">➤ powiadomić organy nadzoru i tworzyć dokumentację związaną ze zdarzeniem
	<ul style="list-style-type: none">➤ przestępczość seksualna (w tym zgwałcenie, zmuszanie do innych czynności seksualnych, udostępnianie treści pornograficznych)	<ul style="list-style-type: none">➤ zapewnić bezpieczeństwo uczestnikom poprzez odizolowanie (w miarę możliwości ująć sprawców; oddzielić poszczególnych sprawców od siebie i od ofiar; zachować dyskrecję; zabezpieczyć ślady zdarzenia i ewentualne przedmioty związane ze zdarzeniem)➤ udzielić pierwszej pomocy➤ wezwać pogotowie ratunkowe (nr 999)➤ powiadomić wychowawcę klasy, pedagoga szkolnego i dyrekcję szkoły➤ powiadomić Policję (nr 997 lub rejonowy komisariat)➤ powiadomić rodziców lub prawnych opiekunów sprawców i ofiar; w przypadku podejrzenia, iż sprawcą jest jeden z rodziców, rodziców powiadamia Policja, a nie szkoła➤ delikatnie zebrać jak najwięcej informacji od pokrzywdzonego i przekazać je Policji (Policja nie ma prawa przesłuchać ofiary poniżej 15 roku życia, informacje pozyskane przez nauczyciela są istotnym źródłem wiedzy dla Policji, zachować bezwzględną dyskrecję), zapewnić wsparcie psychiczne, rozmowę z ofiarą powinna przeprowadzić osoba tej samej płci➤ powiadomić organy nadzoru i tworzyć dokumentację związaną ze zdarzeniem

We wszystkich przypadkach: przeprowadzenie zajęć wychowawczych z klasą na temat zaistniałej sytuacji, objęcie uczestników zdarzenia pomocą we współpracy z innymi instytucjami, organizacjami, aktywne monitorowanie postępowania z uczestnikami zdarzenia.

Legenda: czerwony- czynności do natychmiastowego podjęcia
pomarańczowy- czynności do podjęcia w ciągu 24 godzin
zielony- czynności do podjęcia w dalszej kolejności

**Zespół Szkół
Specjalnych nr 2
w Łodzi**

Załącznik nr 1 do Zarządzenia dyrektora nr 7/2021/2022 z dnia 15 września 2021 r.

Dokument jest systematycznie aktualizowany.

Przedstawiono i udostępniono na Teams oraz na zebraniu rady pedagogicznej 14 września 2021 r.